

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Rakentamisen kiertotalouden tulevaisuuden näkymät viranomaisnäkökulmasta

RATKI-hankkeen päätösseminaari 13.6.2023
Pirkanmaan ELY-keskus, Emmi Pajunen

Kiertotalous Pirkanmaan ELY-keskuksessa

- Rakentamisen kiertotalous näkyy ELY-keskuksen eri vastuualueilla ja eri asiantuntijoiden työssä monin tavoin, kuten:
  - Ympäristölupien ja jätelain valvonnassa
  - Yritysten ja kansalaisten neuvonnassa ja ohjauksessa
  - Rahoituksessa (esim. uudet innovaatiot)
  - Alueiden käytön (kaavoituksen) ohjauksessa
  - ELY-keskuksen tilaamissa hankkeissa (mm. uusiomateriaalien ja ylijäämämaiden hyödyntäminen tiehankkeissa sekä vanhojen kaivosalueiden puhdistamisessa)
  - Valtakunnallisen jätesuunnitelman koordinoinnissa (VALTSU)

VALTSU

- Valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa (VALTSU) esitetään jätehuollon ja jätteen synnyn ehkäisyn tavoitteet sekä toimet tavoitteiden saavuttamiseksi
- Suunnitelmassa rakentamisen jätteet ovat yksi painopiste ja ELY-keskus pyrkii edistämään VALTSU:n tavoitteita yhdessä alueen toimijoiden kanssa
- Lainsäädännön edellyttämät kierrätystavoitteet ovat haasteellisia saavuttaa ja vaativat muutoksia monella saralla (asenne, lainsäädännön termien selkeyttäminen, uudet innovaatiot, jäteraportoinnin kehittäminen...)
- Positiivista kuitenkin on, että rakentamisen merkitykseen kiertotaloudessa on isosti herätty kunnissa ja yksityisellä puolella
  - Lisäksi useilla kunnilla on esimerkiksi ilmastotavoitteita (vähähiilisyystavoitteita), jotka kulkevat usein rinnakkain kiertotaloustavoitteiden kanssa, esimerkiksi vähähiilisyystavoitteet ja hiilijalanjälkilaskenta ovat merkittävässä roolissa myös kiertotalouden edistämässä

Tulevia rakentamisen kiertotaloutta koskevia sääntelyuudistuksia

- Uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025
- Lakiuudistuksella edistetään kiertotaloutta monin tavoin, kuten:
  - uudisrakentamista ohjataan vähähiiliseksi – ilmastopäästöt huomioidaan rakennusten koko elinkaaren ajalta sekä erityisesti materiaalivalinnoissa
  - lakiin sisältyy vaatimukset uusien rakennusten pitkäikäisyydestä, muunneltavuudesta, korjattavuudesta sekä purettavuudesta
  - rakennus- ja purkuluvan hakijan tulee selvittää rakennuksen purkamisessa vapautuvat materiaalit
  - rakennushankkeiden tietojen digitalisoituminen helpottaa materiaalien uusiokäyttöä ja kierrätystä

Jätelainsäädäntöön liittyviä muutoksia ja tunnistettuja päivitystarpeita

- Jätelain muutos 714/2021 koskien pysyviä orgaanisia yhdisteitä sisältäviä jätteitä (POP-jäte):
  - Jätteen tuottajan, välittäjän, kerääjän, kuljettajan ja käsittelijän on pidettävä kirjaa POP-jätteistä
  - Siirtoasiakirja on laadittava myös POP-jätteiden siirroista
  - Jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaan on sisällytettävä jatkossa kuvaus POP-jätteen tunnistamisesta käsittelylaitoksessa
  - [POP-jätteen tunnistusopas - Valto \(valtioneuvosto.fi\)](#) 16.1.2023 (mukana myös ohjeistusta rakennusten purkujätteiden sisältämien POP-jätteiden tunnistamiseen)
- YM:ltä saadun tiedon mukaan tulossa on myös jätelainsäädännön soveltamista koskevan ohjeen/muistion päivitys
  - Tavoitteena selventää mm. uudelleenkäytön ja uudelleenkäytön valmistelun määritelmiä

Haasteet ja mahdollisuudet viranomaisnäkökulmasta

- Rakentamisen kiertotalouden saralla on paljon meneillään niin valtakunnallisesti kuin alueellisestikin
  - Paljon uudenlaista tietoa ja vaatimuksia, joita viranomaistenkin pitäisi ymmärtää ja osata omassa työssään soveltaa (kiertotalouden uudet innovaatiot mm. jätteiden käsittelyssä, lainsäädännön muutokset, erilaiset ohjeistukset, erilaisten intressien yhteensovittaminen/yleisen edun valvonta)
  - Tarve substanssiosaamisen parantamiselle, jotta pystytään arvioimaan luotettavasti ympäristövaikutuksia ja -riskejä
  - Keskeistä kokonaiskuvan ja oman roolin hahmottaminen sekä verkostomainen työskentelytapa
    - Tiedon jakaminen ja resurssien tehokas käyttö
-> ei tehdä päällekkäistä työtä, vaan toisia tukevaa kiertotaloustyötä, jolla on yhteinen päämäärä

Kiertotaloustavoitteiden seuranta

- Kiertotaloustyö vaatii pitkäjänteisyyttä
  - Huomattava osa kiertotalouden edistämistoimenpiteistä on sellaisia, joiden vaikutus näkyy vasta aikojen kuluttua:
    - > Vaatii tavoitteiden toteutumisen pitkäjänteistä seuranta, jotta voidaan arvioida toimenpiteiden vaikuttavuutta ja tarvittaessa päivittää toimenpiteitä
    - Nykyisellään seuranta vielä osin alkutekijöissään
      - > sen kehittämiseen varattava resursseja ja tehtävä yhteistyötä eri toimijoiden kesken

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiitos mielenkiinnosta

Lisätietoa: Emmi Pajunen, erityisasiantuntija, Pirkanmaan ELY-keskus,
emmi.pajunen@ely-keskus.fi, puh. 0295 021 381